

עקרונות לתכנון סדנאות לגילאי לידה-3

קשר הורה ילד

מחקרים עכשוויים מראים שהקשר בין התינוק לדמויות הטיפול בשנתיים הראשונות לחייו מעצב משמעותית את התפתחות המוח שלו. לכן, האינטראקציה בין הילד להורה היא המטרה העיקרית, כאשר התפתחות המוח, היצירתיות והחברותיות של הילד הם תוצרים ישירים של קשר זה. הסדנאות מתמקדות בטיפול הקשר בין ההורה לילד באמצעות מגע, שפה, תנועה ועוד.

חשיבות ההורה

הספרות המדעית מראה כי הווחת ההורה משפיעה משמעותית על הקשר עם התינוק. לכן, הסדנא צריכה לשרת גם את ההורה. השתתפות בסדנאות תעצים את חווית ההורות, תחושת המסוגלות, יכולת ההובלה והתרומה שלהם להתפתחות הילדים. הסדנאות יעניקו כלים להורים ולמלווים, ובנוסף יתקיימו גם סדנאות להורים בלבד.

משחקיות (Playfulness)

מחקרים מראים כי 'משחקיות' בגיל הרך חשובה להתפתחות הילד ומנבאת את יכולתו להפוך לבוגר יצירתי משגשג ותורם לחברה. משחק משותף של הורה וילד יוצר מרחב של יצירתיות, הנאה, גילוי וסקרנות המעמיקים את הקשר ביניהם. לכן, הסדנא צריכה להתייחס למשחקיות של שני המשתתפים – הילד וההורה. משחקיות הילד כוללת פעילות לא מובנית, שמעודדת דמיון ויצירתיות ללא שיפוטיות. חשוב גם לאפשר להורה להתחבר לילד שבו, להיות משחקי, חופשי ויצירתי ולייצר מפגש אמיתי עם הילד שלו במרחב המשחקי.

חופש מובנה

סדנאות צריכות להיות מובנות, מתוכננות, עם סילבוס מפורט. מסגרת ומבנה אלה יאפשרו ויקדמו את היכולת של ההורים ושל הילדים לחוש בטוחים, ולהיות משוחררים וחופשיים בתוך מערך הסדנאות. על שום כך – 'חופש מובנה'. יחד עם זאת הסדנא צריכה להתאים לקהל היעד ולאפשר את מידת החופש המתאימה במסגרת הפעילות עצמה.

מודולריות

על סדנאות ופעילויות להיות מותאמות וגמישות, כך שיתאימו למגוון אוכלוסיות וגילאים. באופן ספציפי, כל סדנא צריכה להיות מותאמת ומובנית גם לאוכלוסייה חזקה יותר וגם לאוכלוסיות מוחלשות – השכלה, מעמד, שפה.

המשכיות

על הסדנא להיבנות תוך כדי תוך לקיחה בחשבון את התהליך הקבוצתי לאורך זמן - עם התחלה אמצע וסוף. פועל יוצא של המשכיות תהליכית זו היא קידום תחושת קהילה.

התייחסות למערך הקבוצתי

בסדנאות המשכיות, חשוב שמנחה הסדנה יתחשב במערך הקבוצתי ויידע לעבוד עם קבוצות. היבט זה מחזק את תחושת השייכות והקהילתיות של המשתתפים. מחקרים פסיכולוגיים מראים כי תמיכה חברתית ותחושת שייכות קהילתית חשובות לרווחה הנפשית של הורים בכל השלבים – מינקות ועד גיל בית הספר, ולכל סוגי הילדים, כולל פגים וילדים עם בעיות ניהור-התפתחותיות.

*נכתב בשיתוף עם ד"ר דנה שי, ראשת מרכז SEED לחקר התפתחות רגשית מוקדמת.